KALMAR LÄNS TIDNING / NYBRO TIDNING
Torsdag 1 juni 2023

Färghemligheten bakom Amanda Selinders skulpturer Inom det vi inte ser, är att det är naturligt färgad textil.

Jan Carleklevs I´m not human, en installation med en tomatplanta, video och ljud.

Fyra konstnärer förenas kring tankar om gestaltande livsmiljö

Liksom naturen och människan går in i varandra, förenas nu fyra olika konstnärers verk nu på Kalmar konstmuseum. Utställningen Örat mot marken och blicken utåt är en del av den första upplagan av nya satsningen Smålandstriennalen.

KALMAR. Fyra konstnärer har valts ut att delta när Smålandstriennalen har premiär, med utställningen Örat mot marken och blicken utåt på Kalmar konstmuseum. Deltagande konstnärer är Johanna Karlin, Anne Hamrin Simonsson, Amanda Selinder och Jan Carleklev.

– Gestaltande livsmiljö är ett spår vi vill undersöka i utställningen, säger Sara Henningsson, curator på konstmuseet.

Det är hon som tillsammans med Anneli Berglund, bild- och formutvecklare Kalmar län, är curator för den nyinvigda utställningen.

– Vi tar fasta på Småland, stort som smått, stad och landsbygd och tänker både mikro- och makroperspektiv, säger Anneli.

De aktuella utställarna har samtliga en Smålandskoppling. Jan bor i Braås utanför Växjö, Anne i Färjestaden, Johanna i Kläppinge på östra Öland och Amanda är ursprungligen från Tranås, men bor just nu i Uppsala.

De har alla erfarenheter av att arbeta med offentliga uppdrag och/eller platsspecifika undersökningar i olika landskap och miljöer. Majoriteten av verken som visas gör det för första gången. En del är till och med så pass nya att de kom till under utställningen uppbyggnad.

– Jag har också en del tidigare års jobb som sammanställts i en ny installation, säger Anne.

Under_liv är hennes stora bidrag till utställningen. Bokstavligt talat. En stor rotvälta tränger fram ur konstmuseets vägg, på andra sidan betongväggen möter den en gran.

– Jag tänker att vi lever med naturen. Ibland i symbios, ibland i krock. Här låter jag naturen möta konst, och att naturen få ta tillbaka från konsten.

Liv under ytan kan om något förknippas med en rotvälta. Just frågor kring vad som händer under ytan, under huden, vårt ursprung och samhörighet, livsprocessen, likheter mellan människor och natur och historien intresserar och fascinerar Anne. I sitt skapande länkar hon ofta samman dåtid och samtid, med olika beröringspunkter.

– Olika riktningar är också viktigt för mig, och skalförskjutningar. Vad händer när vi upptäcker saker på ställen där de inte brukar vara? Sådant inspirerar och intresserar mig, säger Anne och nämner granen på andra väggen om rotvältan, som innebär en totalt oväntad riktning.

Tankar från både Anne och Johanna har förenats i rummet, och de har även delat med sig av material. Exempelvis har träslanor och fårull från Johannas gård nyttjas i Annes kokonglikknande objekt.

"När jag flyttade in till gården började jag röja, rensa och städa och gick plötsligt tillbaka i tiden, ända ner i 1800-talet. Istället för att slänga har jag tänkt mycket kring vad jag sparar för framtiden, vilka spår lämnar vi efter oss och vad tar vi med oss framåt?"

Johanna Karlin

I rummet hörs ljudet av en ven i Anns vänsterknäet, inspelat med hjälp av en doppler. På golvet projiceras kartbilder. Vid en direkt titt tror man snarare det är närbilder på en människas inre. Kanske senor, nerver eller muskeltrådar.

Det blir en naturlig övergång till Amandas konst, som handlar om just människans inre. Närmare bestämt ögat. Under våren är hon residence konstnär på Linnéuniversitet, där hon följer två forskare som bland annat arbetar med ögats celler.

– Jag har inspirerats av de celler i ögat som transporterar näringsämnen till cellerna som innehåller fotoreceptorerna, det vill säga det som gör att vi uppfattar ljus och färg.

Ögat är ett litet men komplext organ. Endast näthinnan består av tio olika lager.

– Cellerna jag tittat närmare på kan orsaka näthinneavlossning. Forskarna jag följer har tagit fasta på att undersöka vilken som är den optimala miljön för dessa viktiga celler.

Hennes video Cellvibrationer mellan två tillstånd, föreställer mikroskopiska bilder av celler, tagna var 15 sekund. Bilderna har satts samman i tre loopar som visar hur cellerna ständigt är i rörelse. På ena väggen framställs celler på ett helt annat sätt, i form av två textilskulpturer.

– Det här är mer vad jag arbetar med i grunden, textilier, säger Amanda när hon vänder fokus från filmen till textilverken på väggen.

Hon arbetar mycket med svamp och växtfärg.

– Jag låter tyger ligga ihop med svamparna när de växer, eller lägger ihop allt i en plastpåse. På så sätt lämnas även ett avtryck av svampens livscykel, i textilierna. En svamp ändrar pigment när den växer, men också om den kommer ihop med andra svampar, som en försvarsmekanism.

Hur processen går till är en hel vetenskap i sig. Det handlar inte bara om svampar som vi kanske tänker på, typ champinjoner eller Karl Johan. Svampar lever även inuti cellvävnad, jord och växter. Och färgningen kan göras med svål svampmycel och lagväxter som bakterier.

Liksom Anne och Amandas konst vävs in i varandra på ett sätt, flätas även Johannas del i utställningshallen in på ett naturligt vis. Hon arbetar också med det statiska kontra något som bryts sönder, eller är på väg mot upplösning. Det första som möter besökarna på tredje våningen är hennes film med fåren hemma på hennes gård, som upplever den första fukten sen en lång, torr sommar. Fåren, ja bondelivet, är något som märks mer av i utställningen.

– Jag flyttade till gården i Kläppinge 2010. Tidigare ägare var en man som sparat på allt. Han födde upp hästar och sägs också vara en av de sista som gick med oxar på Öland, berät-

Anne Hamrin Simonsson installation Under_liv. ”Jag är ute mycket i naturen och hämtar luft och inspiration. För mig är rotvältor vackra och inspirerande, som stora altartavlor i naturen”.

FOTO: LINA WATANEN

Johanna Karlins installation En stund av stiltje. Konstnären arbetar ofta med att lyfta fram sammanhang och ting ur både ett historiskt och samtida perspektiv.

tar Johanna.

Hon pekar på sina installationer, bestående av exempelvis hästtagel, slanor, ull, öglor, snörstumpar och en halvtrasig vattendunk. Hon utgår framför allt från vardagligt återvunnet material. Delar av gården har fått flytta in på konstmuseet, och det bjuds på på spår från historien.

– När jag flyttade in till gården började jag röja, rensa och städa och gick plötsligt tillbaka i tiden, ända ner i 1800-talet. Istället för att slänga har jag tänkt mycket kring vad jag sparar för framtiden, vilka spår lämnar vi efter oss och vad tar vi med oss framåt?

Johanna bor delvis på Öland, delvis i Berlin. Storstad kontra landsbygd är en annan av hennes inspirationsingångar.

I en lite mer avskild del visas Jans I´m not human, en installation med en tomatplanta, video och ljud.

– Jan lyssnar ofta till naturen och människan. Det är grundbultarna i hans konstnärskap. Ljudet är hans målarpensel, förklarar Sara.

Jan har gjort akustiska undersökningar av tomatplantor. I hörlurar får man ta del av ett samtal mellan konstnären och tomaterna. Kan en planta ha en röst, och kan man i så fall fånga den?

Nyligen rapporterades om ny forskning som visar att tomater som är skadade eller mår dåligt ger ifrån sig ljud, högfrekventa läten som vi människor inte kan uppfatta. Men hyperkänsliga ultraljudsmikrofoner, som även Jan använt sig av i sin installation, kan är ett sätt att försöka lyssna till en tomatplantas röst.

LINA WATANEN

Kalmar blev premiärort för ny triennal

Nyheten Smålandstriennalen är ett unikt samarbete mellan flera olika institutioner, aktörer och föreningar.

KALMAR LÄN. För tre år sedan avslutades konstprojektet Nya Småland. Men kvar fanns en vilja och lust att fortsätta undersöka, visualisera och lyfta fram Smålands konstkarta. Tankar och idéer flödade vidare och allt landade i nyheten Smålandstriennalen. Premiären sker nu, i och med vernissagen för Örat mot marken och blicken utåt i Kalmar. Som är det första vi får se av satsningen Smålandstriennalen.

Huvudman är Konstfrämjandet Småland, och allt genomförs med stöd från Kulturrådet, Region Kalmar län, Region Jönköpings län och Region Kronoberg. Deltagarna är allt från större konstinstitutioner till konstaktörer och mindre föreningar, och det rör sig i dagsläget om ett 60-tal deltagare. I centrum står att vara en motor för möten mellan människor genom konst och kultur.

Man vill motverka så kallade vita fläckar på landskapskartan, där människor inte nås av konst eller kultur. Och fler projekt riktar sig särskilt till barn och ungdomar.

Triennalens gemensamma tema är passande nog Små land. Aktiviteterna som ryms inom satsningen är av skilda slag, som utställningar, projekt och workshop. Eftersom det handlar om ett så pass stort område som hela Småland, pågår årets triennal från den 27 maj fram till och med 30 september. Varav startskottet alltså skedde förra veckan, i och med vernissagen på Kalmar konstmuseum.

Ordet triennal betyder på latin treårig, och som namnet syftar till är tanken att Smålandstriennalen ska bli ett evenemang som återkommer vart tredje år.

LINA WATANEN